

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Образотворче мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Кафедра	Живопис	Рік навчання	4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Вибіркова
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво	Семестри	7

КОМПОЗИЦІЯ СЮЖЕТНО-ТЕМАТИЧНОЇ КАРТИНИ

Семестр 7 (осінь 2020)

01 вересня — 14 грудня

Викладач Вінтаєв Юрій Миколайович, професор кафедри живопису
E-mail art.spilka.kharkov@gmail.com

Заняття Понеділок 09.00–13.00, ауд. 29 (1 корпус)
 Середа 09.00–13.00, ауд. 29 (1 корпус)

Консультації П'ятниця 12.20–13.00

Адреса ауд.29, поверх 2, корпус 1, вул. Мистецтв 6

Телефон (057) 706-14-00

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (Композиція сюжетнотематичної картини);
- 2) в полі тексту листа позначити курс, групу, ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_ завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультавання з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» є певний обсяг знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», а також з навчальних дисциплін соціально-гуманітарного циклу.

Обов'язковим є достатній рівень навичок роботи з фарбами у техніці олійного живопису. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу вибіркової дисципліни та підготовки у практичній роботі.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Показ робіт із методичного фонду. Ознайомлення студентів з електронними версіями та каталогами з фонду Національної спілки художників України та застосування додаткової літератури з дисципліни та методичного забезпечення:

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Волков М.М. «Композиція» . – М.: Искусство, 1976
2. Алленова О. «Илья Репин», вид. «Белый город»М.: 2001
3. Бахміна І.М. «Олексій Шовкуненко та його учні».- К.: «Мистецтво»,1994
4. Бугаєнко І. «Тетяна Яблонська»,- Київ: «Мистецтво», 1991
5. Брати О.П. та С.П. Ткачови «Этюди»- М.: «Путь-пресс», 2002
6. Костянтин Коровін. «Воспоминания» - М.: «Образотворче мистецтво»,1990
7. Круглий І. «Алексей и Сергей Ткачевы» -Л.: «Художник РСФСР», 1979
8. Круглий І. «Братья Ткачевы». «50 лет на академической даче»,- М.: НДІ Російської академії мистецтв, 2004
9. Каганович А. «Андрей Андреевич Мыльников» Л.: «Художник РСФСР», 1980
10. Леняшин В. «Илья Репин»,- М.: «Арт-Родник», 2003
11. Манін В. «Русский пейзаж»,-М.: «Белый город», 2001
12. Маслов Н.Я. «Пленер», - М.: «Просвещение», 1984
13. Пластов Н.А. «Аркадий Александрович Пластов», Л.: «Художник РСФСР», 19
14. Саноцька Х. «Діти в українському живопису»,- К.: «Мистецтво», 1985
15. Степанов О. «Станислав Жуковский»,- М.: «Белый город», 2003
16. Сидоров В. «На тёплой земле»,- М.: «Галарт», 2003

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1.Мистецтво. Сюжетно-тематична картина. Побутовий жанр. [Електронний ресурс]. Адреса статті: <http://vshkole.in.ua/mystetstvo-syuzhetno-tematichna-kartyna-pobutovyj-zhanr/>

2.Композиція. [Електронний ресурс]. Адреса статті: <https://jotto8.ru/hudozhestvennyeterminy/kompozitsija>

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички роботи над станковою картиною, навчити професійно застосовувати образотворчі засоби композиції, виховати художника, який здатний створювати високохудожні твори, що

активно впливають на формування громадського естетичного смаку в кращих національних традиціях, образного пластичного мислення.

Завдання. Курс композиції передбачає глибокий аналіз композиційних рішень відомих майстрів, у якому студент повинен визначити засоби та прийоми побудови композиції станкової картини, авторське художнє рішення історичних чи сучасних сюжетів та персонажів, проявлення основних законів композиції у конкретній роботі, внаслідок чого художник домігся виразності художнього образу.

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання важливого обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо зі збором необхідних матеріалів, а саме: композиційні пошуки, начерки, варіанти, кольорові форескізи задуму різних варіантів одного сюжету і розвитку його до узагальнення сплаву реального та уявлюваного, послідовність розробки кольорових рішень характеристик персонажів та композиційного образного рішення картини загалом.

В результаті вивчення дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» студент повинен **знати:**

- об'єктивні закони композиції;
- методичні принципи роботи над композицією сюжетно-тематичної;
- засоби, прийоми, правила правдивого відображення дійсності у образній формі;
- засоби художньої виразності для образного розкриття змісту;
- методику збору та систематизації інформації;
- композиційні рішення відомих майстрів;
- основні композиційні закони сюжетно-тематичної картини; **уміти:**
- розробляти авторську концепцію рішення теми станкової картини;
- застосовувати образотворчі засоби композиції для створення художнього образу станкової картини;
- застосовувати закони композиції у роботі над ескізом;
- визначати процес втілення ідеї у художню форму;
- осмислювати життєві явища, вільно визначати свою ідею, любую реалістичну сюжетну форму та тему;
- перетворювати живі спостереження в художні образи; - виконувати розробки пластичного мотиву; - виразними засобами передати основну ідею твору. **мати навички:**
- малювати з натури для збору підготовчого матеріалу за сюжетно- тематичною темою ;
- творчого підходу в розробці етюдів, ескізів, натурних замальовок, начерків в композиційних завданнях;
- оцінювати кожен етап роботи над картиною – від зародження задуму створення художнього твору через збагачення життєвими враженнями до розкриття задуму в образній пластичній формі.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Композиція сюжетно-тематичної картини» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки художників станкового живопису у навчально-творчій майстерні сюжетно-тематичної картини на кафедрі живопису Харківської державної академії дизайну і мистецтв. Основні закони, правила, прийоми та засоби композиції засвоюються студентами як на практичних заняттях так і на лекціях. Звичайно, вивчення законів композиції не може замінити особистого світогляду у творчості, але знання цих законів дає ту професійну підготовку, без якої неможливо досягти художньої виразності твору.

Згідно з навчальним планом, що ухвалений методичною радою ХДАДМ, вона вивчається студентами протягом 2-х років, 5-го, 6-го, 7-го, 8-го семестрів (24 кредити) Курс має 2 змістовні модулі, 8 тем.

Змістовні модулі навчальної дисципліни 4 КУРС, 7 семестр

1 МОДУЛЬ містить практичне завдання – композиція «Мій рідний край» (за матеріалами літньої практики), яке спрямоване на виявлення характерних особливостей різного стану природи.

1. 1. Аналіз аналогів.
- 1.2 Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою твору.
- 1.3 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.
- 1.4 Остаточне рішення композиції.

2 МОДУЛЬ містить практичне завдання – композиція на вільну тему:

- 2.1 Визначення теми. Збір інформації, аналіз аналогів;
- 2.2 Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів; 2.3.
Виконання картону оптимального композиційного рішення;
- 2.4. Остаточне рішення композиції.

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
1 МОДУЛЬ						
02.09 07.09 09.09 14.09 16.09 21.09	<u>Завдання 1.</u> композиція «Мій рідний край» (за матеріалами літньої практики), спрямоване на виявлення характерних особливостей різного стану природи.	Практичні	Аналіз аналогів. Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою твору. Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	20	Поточний перегляд	
23.09 28.09 30.09 05.10 07.10 12.10 19.10 21.10 26.10 28.10	<u>Завдання 1.</u> композиція «Мій рідний край» (за матеріалами літньої практики), спрямоване на виявлення характерних особливостей різного стану природи.	Практичні	Картон. Остаточне рішення композиції.	30	Поточний перегляд	
2 МОДУЛЬ						
02.11 04.11 09.11 11.11 16.11 18.11 23.11 25.11	<u>Завдання 2.</u> містить практичне завдання композиція на вільну тему:	Практичні	Визначення теми. Збір інформації, аналіз аналогів Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;	25	Поточний перегляд	

30.11 02.12 07.12 09.12 14.12	<u>Завдання 2.</u> «містить практичне завдання композиція на вільну тему:	Практичні	Виконання картону оптимального композиційного рішення; Остаточне рішення композиції.	30	Поточний перегляд	
---	--	-----------	---	----	----------------------	--

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 МОДУЛЬ		
1	Поточний контроль	0–20
1	Поточний контроль	0–20
2 МОДУЛЬ		
2	Поточний контроль	0–25
2	Поточний контроль	0–35
	Всього балів	100

4 КУРС, 8 семестр

1 МОДУЛЬ містить переддипломне завдання – розробка авторської концепції рішення теми кваліфікаційної роботи бакалавра:

- 1.1 Визначення теми кваліфікаційної роботи. Аналіз аналогів
- 1.2 Розробка авторської концепції рішення теми;
- 1.3 Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів;
- 1.4 Підготовка картону у розмірі 1м – 1,2 м., послідовне його виконання;
- 1.5 Розробка пояснювальної записки.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів. Передбачені рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів практичних робіт та окремих складових комплексних завдань.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Основна форма вивчення курсу — творча робота при виконанні вправ та практичних завдань, згідно учбового плану.

Метод повідомлення нових знань — практична робота в процесі виконання завдань.

Мета запропонованих завдань — вправи побудовані за принципом послідовного ускладнення учбових задач, що визначається переходом від вивчення елементної бази презентації до тематичної закінченої форми, пов'язаних між собою смисловим навантаженням та адекватним графічним або живописним зображенням її складових частин.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні труднощів;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через проживання (активні форми навчання); — систематична робота над особистісним розвитком студентів.

За термін навчання студенти повинні привчатися працювати з поставленою задачею керівником, але без прямих рекомендацій. Роль викладача є більш за все консультативною, тому що викладач виступає в ролі «замовника» той чи іншої роботи студентів.

Розвиток у процесі навчання здійснюється не тільки змістом навчального матеріалу, але й особистістю викладача і стилем спілкування зі студентами.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ.

Засвоєння матеріалу дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» оцінюється 100 рейтинговими балами.

Сума балів (100 балів), яка відведена на дисципліну, розподіляється між модулями. Студент протягом семестру згідно графіку навчального процесу здає певні розділи (модулі) і одержує бали.

У балах оцінюються такі елементи навчальної роботи студентів: виконання практичних завдань (виконується під час самостійної роботи).

Студент, який без поважних причин (поважна причина - хвороба або причини, узгоджені з деканом факультету) не набрав необхідну кількість балів хоча б по одному з елементів модуля, отримує 0 балів і йому не зараховують весь модуль.

Неприбуття студента на проміжний контроль в установлений термін без поважних причин оцінюється нульовим балом (0 балів). Повторна здача теми (елементу модуля) в цьому випадку не дозволяється.

Додаткові дні звітності устанавлюються викладачем (узгоджується на кафедрі) в кінці першого, другого і третього місяців семестру для студентів, що пропустили контрольну атестацію з поважних причин, підтверджених документально, і що мають направлення декана.

Студенти, які мають заборгованість з не поважної причини, мають ліквідувати її тільки протягом залікового тижня семестру.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі перегляду. Для допуску до перегляду з дисципліни «Композиція портретно-жанрової картини», повинні бути оцінені завдання, з яких складаються модулі (два модулі)

Студентам, які мають заборгованість з неповажних причин та ліквідують її у заліковий тиждень, викладач виставляє у відомість сумарний рейтинговий бал.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент з дисципліни «Композиція портретно-жанрової картини», складає 100 балів в межах виконаної програми курсу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРОМІЖНИХ ЕТАПІВ КОНТРОЛЮ МОДУЛІВ В БАЛАХ

Практичні роботи	3 курс 5сем.	3 курс 6сем.	4курс 7сем.	4 курс 8сем.
Модуль 1	40	40	40	100
Модуль 2	60	60	60	-
Разом	100	100	100	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	А	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі найновіших досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

МІЖОСОБИСТІСНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

У разі відрадження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

За необхідності студент має право на дозвіл вийти з аудиторії. Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідними нотатками, а також практичною роботою. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах безпосередньо впливає на зниження підсумкової оцінки (мінус 3 бали за кожний пропуск).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю визначено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання в практичній роботі чужих матеріалів, студент не отримає бали за тему. Він зобов'язаний її переробити, в цьому випадку нараховується лише 50% від максимальної кількості балів за цю частину. Якщо факт академічної недоброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді — студент максимально отримує тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю. **Корисні посилання:** <https://zakonodavstvo.com/zakon-ukrajiny/stattyaakademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
	3 КУРС, 5 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		
1	«Літо» (за матеріалами літньої практики)	33	
	МОДУЛЬ 2		
1	Композиція «Мій сучасник»	40	13
	3 КУРС, 6 СЕМЕСТР		
	МОДУЛЬ 1		

1	Композиція на історичну тему	43	
МОДУЛЬ 2			
1	Композиція «Козацтво в Україні»	45	15
4 КУРС, 7 СЕМЕСТР			
МОДУЛЬ 1			
1	Композиція «Мій рідний край»	33	
МОДУЛЬ 2			
1	Композиція на вільну тему	40	13
4 КУРС, 8 СЕМЕСТ			
МОДУЛЬ 1			
1	Композиція на вільну тему.	58	10
Разом		292	51

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц	практ. під керівн. викл.	сам. робота		лекц	практ. під керівн. викл.	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3КУРС, 5 СЕМЕСТР								
МОДУЛЬ 1								
«Літо» (за матеріалами літньої практики)								
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми. Картон.	50	2	17	31				
Остаточне рішення композиції.	40		16	24				
Разом за 1 модулем	90	2	33	55	90		-	90
МОДУЛЬ 2								
Композиція «Мій сучасник»								
Аналіз аналогів	10		4	6				

Збір інформації та виконання етюдів, зарисовок та начерків композиційних рішень	20		8	12				
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми.	40		20	20				
Картон. Остаточне рішення композиції	20		8	12				
Разом за 1 завдання	90		40	50	90		13	77
Усього за 5 семестр	180	2	73	105	180		13	167

3 КУРС, 6 СЕМЕСТР МОДУЛЬ**1****Композиція на історичну тему**

Аналіз аналогів	10	2	3	5				
Збір інформації, виконання зарисовок та начерків, етюдів композиційних рішень	20		10	10				
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми.	40		20	20				
Картон. Остаточне рішення композиції	20		10	10				
Разом за 1 модулем	90	2	43	45	90		-	90

МОДУЛЬ 2**Композиція «Козацтво в Україні»**

Замальовки композиційних рішень відомих майстрів з виразним рухом рук;	10		5	5				
--	----	--	---	---	--	--	--	--

Етюди з натури постаті з руками зі знайденим у ескізі рухом	20		10	10				
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	40		20	20				
Картон. Остаточне рішення композиції	20		20	20				
Разом за 1 завданням	90		45	45	90		15	75
Усього за 6 семестр	180	2	88	90	180		15	165

4 КУРС, 7 СЕМЕСТР МОДУЛЬ**1****Композиція «Мій рідний край»**

Аналіз аналогів	10	2	1	7				
Збір інформації та виконання зарисовок та начерків, етюдів композиційних рішень	20		8	12				
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми.	40		17	23				
Картон. Остаточне рішення композиції	20		7	13				
Разом за 1 модулем	90	2	33	55	90		-	90
МОДУЛЬ 2								
Композиція на вільну тему								
Аналіз аналогів	10		4	6				
Збір інформації та виконання зарисовок та начерків, етюдів композиційних рішень	20		8	12				
Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми.	40		20	20				
Картон. Остаточне рішення композиції	20		8	12				
Разом за 1 завданням	90		40	50	90		13	77
Усього за 7 семестр	180	2	73	105	180		13	167
4 КУРС, 8 СЕМЕСТР МОДУЛЬ								
1								
Композиція на вільну тему.								
Визначення теми кваліфікаційної роботи. Аналіз аналогів	10		2	8				
Розробка авторської концепції рішення теми	30	2	6	22				
Пошук образотворчих засобів рішення теми, виконання ескізів	50		14	36				
Підготовка картону у розмірі 1м – 1,5 м., послідовне його виконання	30		8	22				

Розробка пояснювальної записки.	20		6	14				
Остаточне рішення	60		20	40				
Оформлення експозиції	10		2	8				
Разом за 1 модулем	210	2	58	150	210		10	200
Усього за 8 семестр	210	2	58	150	210		10	200
Загальний обсяг часу	750	8	292	350	750		51	699

Примітка: Для студентів денної форми навчання завдання восьмого семестру – композиція на вільну тему, є кваліфікаційною роботою бакалавра, яка подається до захисту Державній екзаменаційній комісії.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Практична подача акуратна, без помилок. Показав відмінні результати під час поточного контролю.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, продемонстрував якісний рівень знань та вмінь під час поточного контролю, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).

D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

САМОСТІЙНА РОБОТА

Робоча програма з дисципліни «Композиція сюжетно-тематичної картини» не передбачає додаткових практичних завдань для самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів має бути спрямованою на збір необхідної інформації та завершення практичних завдань за зазначеною тематикою і містити такі складові:

- робота з літературними джерелами в бібліотеці академії;
- аналіз аналогів;
- виконання з натури малюнків, начерків та етюдів за темою завдання;
- перегляд художніх та конкурсних виставок в академії, галереях міста, Харківському художньому музеї та Будинку художника з метою знайомства з сучасним фаховим рівнем станкового живопису;
- завершення роботи над ескізами та оригіналами; - оформлення робіт для семестрової експозиції.

Модуль	№ тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
		3 КУРС, 5 СЕМЕСТР		
1	1	«Літо» (за матеріалами літньої практики)	55	90
2	1	Композиція «Мій сучасник»	50	77
		3 КУРС, 6 СЕМЕСТР		
1	1	Композиція на історичну тему	45	90
2	1	Композиція «Козацтво в Україні»	45	75
		4 КУРС, 7 СЕМЕСТР		
1	1	Композиція «Мій рідний край»	55	90
2	1	Композиція на вільну тему	50	77
		4 КУРС, 8 СЕМЕСТР		
1	1	Композиція на вільну тему.	150	200

УСЬОГО	450	699
---------------	------------	------------

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні завдання у кожного студента повинні мати оригінальне графічне та живописне рішення. Крім того, можливе виконання додаткових

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчий підхід під час практичних занять (1-3), виставкова участь у фестивалях та конкурсах (5–8), а також участь у житті групи (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Раушенбах Б.В. Геометрия картины и зрительного восприятия/ Б.В. Раушенбах. - СПб.: Азбука-классика, 2001. - 312 с.
2. Ревалд Д. История импрессионизма/ Д.Ревалд; пер. с англ. П.Мелковой; ред. М.А.Бессонова. - М.: Республика, 1999. - 415 с.
3. Ревалд Д. Постимпрессионизм. От Ван Гога до Гогена/ Д.Ревалд; Пер. с англ. П.Мелковой; ред. М.А.Бессонова. - М.: Терра-Книжный клуб; Республика, 2002. - 464 с.
4. Сапего И. К вопросам анализа произведения изобразительного искусства/ И. Сапего// Искусство.-1972.^ 10. - С. 35.
5. Сидоров А.А. Рисунки старых мастеров/ А. А. Сидоров. - Л.: Лениздат, 1989. - 247 с.
6. Тарабукин Н.М. Проблема пространства в живописи/ Н.М. Тарабукин; предисл., подг. текста и коммент. А.Г.Дунаева // Вопросы искусствознания. - 1993. -№1.- С.170 - 208; 1993. -№2/3. - С. 245 - 264; 1993.- №4. - С. 334-366; 1994. -№1. - С. 311-359.
7. Тугенхольд Я. А. Из истории западноевропейского, русского и советского искусства: Избранные статьи и очерки/Я.А. Тугенхольд; сост. Т.П.Каждан - М.: Сов. художник, 1987. - 320 с.
8. Тэн И. Философия искусства. Живопись Италии и Нидерландов/ И. Тэн. - М.: Изобразительное искусство, 1995. - 160 с.
9. Успенский Б.А. Поэтика композиции / Б. А. Успенский. - СПб.: Азбука, 2000. - 347 с.

ДОПОМІЖНА

Тарасенко О.А. На межі двох реальностей Візуальні проекти Віктора Сидоренка // Образотворче мистецтво. – 2008, № 3 – С. 72 – 74.

Тарасенко О.А. Собрание живописи Одессы Л.В. Ивановой. Вторая половина XX века. – К.: Альма–Пресс, 2004. – 168 с.

Тарасенко А.А. Порталы мифа: Изобразительное искусство Одессы второй половины XX - начала XXI века в пространстве большого времени [учебное пособие]. – Одесса, 2014. - 272 с. 12. Шорохов Е.В. Композиция: учебное пособие для студентов

художественнографических факультетов пед.институтов – 2-е издание. – М: Просвещение – 1986.

Баммес Г. Изображение фигуры человека. – Берлин, 1984. 14. Красников В.Г. Каноны рисунка фигуры человека: учеб.-метод. Пособие. - Благовещенск: Изд-во Амур.гос ун-та, 2009. – 40 с. 15. Файнберг Л.Е. Греньберг Ю.И. Секреты живописи старых мастеров. – М., 1989.